

Stichting Nationaal Monument Nederlands Slavernijverleden

Landelijk Platform Slavernijverleden

Aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Ter attentie van mevrouw Hella van de Velde

Datum: 18 oktober 2021

Betreft: uitnodiging Veldverkenning nationaal onderzoek slavernijverleden.

<https://app.box.com/s/5ztiq82pnzhr610x4w51ff1m1lqyftke>

Bijlage: 1

Geachte mevrouw Van de Velde,

Uw uitnodiging om deel te nemen aan het bovengenoemde Veldverkenning onderzoek hebben wij in de beste orde ontvangen en goede nota van de inhoud genomen. In de bijlage presenteren we zeven noties als uitgangspunten voor het gesprek.

We willen het momentum vooral benutten om verspilling van tijd en energie te voorkomen.

Op dit moment worden we overstelpt met allerlei ontwikkelingen op het gebied van het Nederlandse slavernijverleden: een aangehouden motie-Jetten over excuses met als uitgangspunt 2023; een motie-Ceder met ook als uitgangspunt 2023; een onderzoek over excuses door MOVISIE/KIS zonder referenties naar een opdrachtgever. Niemand praat over 20 jaar Nationaal Slavernijmonument en 20 jaar Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis.

Ons invalshoek zal zijn: Reparatory Justice.

In goed vertrouwen.

Positieve groeten,

Hoogachtend,

Dr. Barryl A. Biekman, bestuursvoorzitter LPS Mede

Namens bestuur en achterbannen in Nederland, Caribisch Nederland en Republiek Suriname

BIJLAGE

Notie 1

U noemt als aanleiding en achtergrond van de verkenning ondermeer de motie-Ceder. Een duik in de motie leert ons het volgende.

Ceder “verzoekt de regering, om in navolging van het Adviescollege Dialoog groep Slavernijverleden uiterlijk in januari 2023 de uitkomsten van een onafhankelijke nationaal onderzoek naar het slavernijverleden te presenteren en inzichtelijk te maken wat er heeft plaatsgevonden ten tijde van de slavernij, namens wie en hoe, met als uiteindelijk doel te komen tot een proces dat de maatschappelijke eenheid binnen het Koninkrijk der Nederlanden versterkt”.

Uit de motie leiden we af dat het uiteindelijk doel is “...te komen tot een proces dat de maatschappelijke eenheid binnen het Koninkrijk der Nederlanden versterkt”.

We hopen van u te leren op welke wijze *maatschappelijke eenheid* is geoperationaliseerd. Ter beteugelen van de maatschappelijke onrust gaan onze gedachten uit naar de implementatie van de VN Durban Verklaring en Programma van Actie (DDPA, 2001) en de realisatie van een Nationaal Actieplan in het kader van het VN Decennium voor mensen van Afrikaanse afkomst. De DDPA is het document waarin de trans-Atlantische slavenhandel, slavernij en kolonialisme worden verklaard als misdaden tegen de menselijkheid. Het is het meest uitgebreide en het belangrijkste VN document op het gebied van mensenrechten en racismebestrijding inclusief de bestrijding van de effecten van het verwerpelijke slavernijsysteem. Het geeft richtlijnen over ‘Excuses’ en ‘Reparations’. De maatschappelijke onrust kan worden weggenomen wanneer we instaat zijn om duidelijk te maken dat de DDPA allesbehalve vormen van racisme vertegenwoordigt.

In deze <https://app.box.com/s/9uwneke523hxc7slkqkugnpw35hfg2ux> vertaalde brochure treft u informatie die kunnen bijdragen aan vermeerdering van kennis en inzicht ter beteugelen van de maatschappelijke onrust in het Koninkrijk der Nederlanden. Een Nationaal onderzoek is niet nodig om tot beleidsontwikkeling aan te sturen in perspectief van het *dekolonialisatieproces met als belangrijke vertrekpunt het politiek systeem*.

Notie 2

De motie-Ceder verwacht een onderzoek waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wat er heeft plaatsgevonden ten tijde van de slavernij, namens wie en hoe.

Hoewel de motie niet expliciet uitgaat van de trans-Atlantische slavenhandel en kolonialisme gaan we ervan uit dat dat wel de bedoeling is. Koninkrijksverhoudingen moeten niet alleen bestudeerd worden vanuit het oogpunt van slavernij. Evenzeer vanuit het oogpunt van Nederlandse koloniale verleden. Dat betekent vanuit het principe van de trans-Atlantische Driehoek. Er is al ontzettend veel materiaal.

In dit verband hopen we ook met u van gedachte te wisselen over de meters archiefmateriaal dat in 22 jaar LPS is opgebouwd waarover het LPS beschikt. U zult versteld staan over wat al bekend is ondernomen en bekend is. De inhoud van deze <https://app.box.com/s/ijcnb985wg1wklvp4lfmfj7tx3kersof> link geeft ook inzicht.

Notie 3

Wat we ook in de uitnodiging lezen is het volgende:

“Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wil in een veldverkenning met wetenschappelijke partijen en belanghebbenden komen tot een gerichte onderzoeksopdracht voor een nationaal onderzoek slavernijverleden. Hiertoe organiseren we twee gespreksrondes: een met wetenschappelijke organisaties die potentieel dit onderzoek kunnen uitvoeren, alleen of gezamenlijk; en een met experts en vertegenwoordigers uit de samenleving en gemeenschappen van nazaten”.

Wat opvalt, is dat het NiNsee niet expliciet in het rijtje wordt genoemd, zodat we benieuwd zijn naar de positie die BZK voor ogen heeft ten aanzien van de rol van het NiNsee.

Notie 4

We missen een gecoördineerde, gestructureerde samenhangende integrale aanpak. Zo zijn we benieuwd naar de rol van de andere departementen die betrokken zijn bij het Interdepartementaal Overleg (OCW, BUZA, SZW). In feite naar de rol van alle departementen die iets doen op dit beleidsterrein: het Nederlandse slavernijdossier.

Notie 5

Motie Ceder wil alles weten met naam en toenaam (*wie en hoe*). Wat Ceder expliciet wil weten, zo vertalen we de brede vraag, zijn de rollen van:

- a) Het Koningshuis
- b) Het Nederlandse Parlement als geheel
- c) De Kerkenraad
- d) Het CIDI
- e) Families en
- f) Banken en Toeleveringsbedrijven

Een gesprek met Koning Willem Alexander zal waarschijnlijk worden bemoeilijkt vanwege de ministeriele verantwoordelijkheid die bij het Nederlandse Kabinet ligt. Het CIDI is relevant vanwege de specifieke positie van Joodse handelaren waarbij onderzoek en studies hebben uitgewezen dat die de wreedste vormen van slavernij hebben bedreven.

Ceder wil geïnformeerd worden over de lijsten met naam en toenaam van alle ‘slaveneigenaren’ die gecompenseerd zijn en de tot slaaf gemaakten die niet gecompenseerd zijn.

Belangrijk zijn dan ook de vredestraktaten die zijn afgesloten met de zogenoemde ‘marrons’. Een belangrijke eis was om te ondersteunen bij de in gevangenneming van gevluchte tot slaafgemaakten. Een bedrag van tien florijnen werd als beloning per gevangen genomen persoon dan wel op vertoon van een afgehakte hand in het vooruitzicht gesteld. Verder kregen de ‘marrons’ als beloning een gebied die de naam

Stichting Nationaal Monument Nederlands Slavernijverleden

Landelijk Platform Slavernijverleden

kreeg van Freemangron. Zie hier ook de bron van de eeuwenlange gecreëerde onrust tussen de Afrikaanse gemeenschappen in Suriname.

Ceder wil de eenheid bevorderen tussen de Afrikaanse-, Caribische Diaspora Burgergemeenschappen in het koninkrijk der Nederland. Het LPS ziet het het KennisInstituut <https://app.box.com/s/zgmv19gxrynpdem4de9z5u5fczdgb6z4> als een goed instrument om deze doelstelling te bereiken. In ieder geval in Nederland.

We geven u verder in overweging om ook de inzichten van de makers van de Tentoonstellingen over “Macht – 800 jaar Binnenhof “ en de “Gouden Koets” te betrekken bij de Veldverkenning.

Roofstaat Nederland (Ewald Vanvugt) is een uitstekende bron waaruit ook geput kan worden. Wellicht zal u tot de conclusie komen dat er al veel materiaal beschikbaar is.

Notie 6

Er staat onder *Financiering* het volgende:

De intentie is om voor het nationaal onderzoek een financiering te verstrekken aan een onderzoeksconsortium met één gezaghebbend instituut als penvoerder. De specifieke financieringsvorm (aanbesteding, subsidie, opdracht) wordt onderzocht. Wel is de mogelijkheid om als primaire subsidiedrager te kunnen optreden een voorwaarde in de toekenning van het onderzoek.

We zijn benieuwd naar de hoogte van de beschikbaar te stellen financiering. Bijvoorbeeld of de besluitvorming gebaseerd is op de aanbestedingsregels.

In dit verband verzoeken wij u een lijst met namen van instellingen, instituten en wetenschappers die in de periode 2004 – heden, op het gebied van onderzoek over het slavernijverleden, zowel op nationaal, regionaal en lokaal al in aanmerking zijn gekomen voor overheidsmiddelen. We vernemen tevens de hoogte van de beschikbare middelen, de onderzoeksthema's, de resultaten van de onderzoeken en hoe de resultaten hebben bijgedragen tot vermeerdering van kennis en inzicht ten behoeve van inbedding in structurele programma's en activiteiten. Ook het bij die onderzoeken betrokken wetenschappers respectievelijk experts.

Inzicht in het aantal formaties die sinds 2010 beschikbaar zijn gekomen in het kader van de Nederlandse slavernijverleden achten we ook relevant. Hoeveel werkgelegenheid hebben de ontwikkelingen opgeleverd en wie hebben er wel bij gevaren.

De vereffening van het Nederlandse slavernijdossier voorziet in een Nationaal instituut dat als 'eigen' kan worden ervaren. De argumenten zijn nog steeds relevant.

Lees hier: <https://app.box.com/s/q7go01i0qnnpcov27v8borfflsf3ricr>

We willen de gegevens vooral afzetten tegen de intrekking van het besluit dat recht gaf op structurele financiering die het NiNsee in 2013 hard had getroffen. Het besluit heeft zeker impact gehad op positie van het NiNsee en de uitvoering van de doelstellingen door hoog gekwalificeerd personeel. De Raad van State was onverbiddelijk lees hier: [Uitspraak 201207804/1/A2 - Raad van State](#).

Notie 7 ten slotte:

We zijn ook benieuwd hoeveel financiële middelen zijn gewaarmerkt ten behoeve van de financiering van de uren van al die organisaties respectievelijk vrijwilligers die in hun vrije tijd expertise moeten leveren. We stellen voor om voor iedere vrijwilliger een bedrag van € 40 per uur te reserveren.

In dit verband brengen we het volgende in uw herinnering:

Het “Flexibel & Modern Dialoog”-principe was een nieuw uitgangspunt dat door de Nederlandse overheid werd geïntroduceerd toen in 2013 een Tweede Kamermotie werd aangenomen om de instellingenfinanciering van het LOM (landelijk Overleg Minderheden) in te trekken. De gemeenschappen wier belangen door het LOM werden behartigd, werden in staat gesteld om rechtstreeks met ambtenaren (onbetaald) van gedachten te wisselen over allerlei (beleids)onderwerpen de gemeenschappen betreffende.

Leest u hier [Behandeling van het wetsvoorstel Intrekking van de Wet overleg minderhedenbeleid in verband met de herijking van de overlegvorm over het integratiebeleid \(33297 \) - Parlementaire monitor](#).

Om goed beslagen ten ijs te komen moet iedereen die bij de overheidsinspraak wordt betrokken zich uiteraard verdiepen in de te bespreken materie. Waar de overheid vroeger voor de diensten betaalde (via het Instellingenbesluit aan gecoördineerde structuren) om over beleidsvoornemens van de overheid te adviseren, mag de onbetaalde arbeidskracht het sinds 2013 zeggen tegen een reiskostenvergoeding op basis van tweede klasse openbaar vervoer.

De gesubsidieerde instellingen hebben dus altijd een voorsprong omdat ze binnen de gesubsidieerde werktijd formatie uren kunnen inzetten om een bijdrage te leveren aan het (overheids)besluitvormingsproces.

De zoommethode ten gevolge van de Covid Pandemie heeft dit onrecht (in feite een subtiele vorm van uitbuiting) nog meer aan het licht gebracht. Voornamelijk op het gebied van de technische voorzieningen om online te kunnen communiceren.

In dit verband gaan de gedachten ook uit naar de ‘families’ in de overzeese Koninkrijksgebieden.

In de opinie van het LPS hoeft niet voor alles betaald te worden, maar de flexibele-moderne dialooggedachte heeft dusdanige vormen aangenomen dat een evaluatie over de effecten ervan op z'n plaats is.